

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ฉบับวันอังคารที่ 26 กันยายน พ.ศ.2560

พืชผักผลไม้ไทย สารตกค้างเพียบ

ถือเป็นการตบหน้าหน่วยงานภาครัฐอีกขนาดใหญ่ เมื่อมีรายงานสรุปตรวจว่า ทุกวันนี้ผักผลไม้ที่คนไทยกลืนกินเข้าไป ล้วนเต็มไปด้วยอันตรายจากสารพิษ สารเคมีที่หลายประเทศสั่งแบนห้ามใช้ แต่กลับมาโผล่ที่เมืองไทยกันเพียบ อันตรายต่อชีวิตและสุขภาพของผู้ได้รับพิษภัยจากสารเคมีเหล่านั้นเข้าสู่ร่างกาย มีทั้งที่แสดงอาการแบบเฉียบพลันและเรื้อรัง อาการเฉียบพลันจะเกิดขึ้นเมื่อร่างกายคนเราได้รับพิษของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชรวดเร็วในปริมาณมาก ทำให้มีอาการได้ตั้งแต่ ปวดศีรษะ มีมึนงง คลื่นไส้ อาเจียน เจ็บหน้าอก ปวดกล้ามเนื้อ เหงื่อออกมาก ท้องร่วง เป็นตะคริว หายใจติดขัด มองเห็นไม่ชัด ไปจนกระทั่งขั้นรุนแรงสุด คือ เสียชีวิต ส่วนแบบเรื้อรังเป็นภัยร้ายเงียบ ที่เรียกกันว่า “ตายผ่อนส่ง” จะเกิดขึ้นเมื่อได้รับพิษของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชจำนวนไม่มาก แต่ได้รับอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน กว่าจะแสดงอาการ อาจใช้เวลาเป็นเดือน หรือเป็นปี ส่งผลให้ กลายเป็นหมัน เสื่อมสมรรถภาพทางเพศ เป็นอัมพฤกษ์ อัมพาต และ มะเร็ง โดยไม่รู้ตัว จึงเหมือนเป็นการประจานให้เห็นถึงผลงานชิ้นโบว์ดำของหลายหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลรับผิดชอบเรื่องนี้ว่า มัวทำอะไรกันอยู่ หรือถูกผลประโยชน์จากพ่อค้าขายยาฆ่าแมลงบังตา จึงปล่อยปละให้ผักผลไม้ที่มาจากเรือสวน ไร่ นา ทั่วประเทศเวลานี้ แทบจะอาบไปด้วยสารพิษทั้งแผ่นดิน!!!

อีกอย่างที่หลายคนอาจยังไม่รู้ ทุกวันนี้คำว่า “ผักปลอดสารเคมี” ซึ่งฟังดูดี แต่ภายหลังถูกจี้ให้เปลี่ยนไปใช้คำใหม่ว่า “ผักปลอดภัยจากสารพิษ” แทน กับ “ผักไฮโดรโปนิคส์” ที่วางขายตามท้องตลาดและซูเปอร์มาร์เกตทั้งหลาย แท้จริงแล้ว ผักที่ชื่อฟังดูน่าซื้อทานทั้งสองอย่างข้างต้นนี้ ยังคงอนุญาตให้มีการใช้ได้ ทั้ง ปุ๋ยเคมี ฮอร์โมนสังเคราะห์ และ สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในกระบวนการเพาะปลูก จึงยังมีสารเคมีตกค้างปนเปื้อนเพียบ เช่นเดียวกัน คำว่า “ผักไร้สารพิษ” ซึ่งเป็นอีกผัก ที่ชื่อฟังดูน่าซื้อทาน แท้ที่จริงแล้ว ก็ยังคงมีการอนุญาตให้ใช้ได้ ทั้ง ปุ๋ยเคมี และ ฮอร์โมนสังเคราะห์ เพียงแต่ไม่อนุญาตให้ใช้ สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เท่านั้น จะมีก็แต่ “ผักออร์แกนิก” หรือ “ผักอินทรีย์” อย่างเดียวเท่านั้น ที่ไม่อนุญาตให้ใช้ ทั้งปุ๋ยเคมี ฮอร์โมนสังเคราะห์ และสารเคมีกำจัดศัตรูพืชใดๆในกระบวนการเพาะปลูกทั้งสิ้น สารเคมีเจ้าปัญหา ที่พบว่ามีสารตกค้างอยู่ทั้งในผักผลไม้ทั่วไปและผักผลไม้ที่ระบุไว้ข้างต้นว่า ปลอดภัยไม่มี ทั้ง ไซเปอร์เมทริน (Cypermethrin) ซึ่งเป็นสารพวกไพรีทรอยด์ (Pyrethroids), เอ็นโดซัลแฟน (Endosulfan) เมตามิโดฟอส (Methamidophos) และ ไดโครโตฟอส (Dicrotophos) เป็นต้น

จากการออกสุ่มเก็บตัวอย่างผักผลไม้ตามตลาดค้าส่ง ห้างโมเดิร์นเทรด และซูเปอร์มาร์เกตหลายแห่งของ เครือข่ายเตือนภัยสารเคมีกำจัดศัตรูพืช หรือ Thai-PAN เมื่อไม่นานมานี้ พบว่า ผักผลไม้ส่วนใหญ่มีสารพิษตกค้างเกินกว่าค่ามาตรฐานถึง 56% หรือเกินกว่าครึ่งของตัวอย่างที่ทำการสุ่มตรวจ แม้แต่ผักผลไม้ที่ขายตามห้าง และมีเครื่องหมายสัญลักษณ์ Q รับรองคุณภาพ กลับพบว่า ยังมีสารตกค้างหนักที่สุดกว่าอย่างอื่น โดยเฉพาะใน ส้ม และ ผักคะน้า ถือว่า ครองแชมป์หาความปลอดภัยแทบไม่เจอ เพราะตรวจ

พบว่า มีทั้งสารพิษต้องห้ามที่ถูกแบนไปแล้ว และไม่ได้รับอนุญาตให้ขึ้นทะเบียน ปนเปื้อนอยู่เกือบ 20% ของตัวอย่างที่สุ่มตรวจ

ปรกชล อู๋ทรัพย์ ผู้ประสานงาน และ ภาวินี วัตถุสินธุ นักวิจัยของ Thai-PAN บอกว่า หลังจากได้มีการสุ่มเก็บตัวอย่างผักและผลไม้ที่ได้รับความนิยมบริโภค 16 ชนิด เช่น พริกแดง กะเพรา ถั่วฝักยาว คะน้า ผักบุ้ง ผักกาดขาวปลี กะหล่ำปลี แดงกวา มะเขือเปราะ และมะเขือเทศ กับผลไม้อีก 6 อย่าง คือ ส้มสายน้ำผึ้ง มะละกอ แดงโม แคนตาลูป ฝรั่ง และแก้วมังกร รวมทั้งสิ้นจำนวน 158 ตัวอย่าง ทั้งยังได้เก็บตัวอย่างผักผลไม้ที่ติดฉลากว่า “ปลอดภัย” และคำว่า “เกษตรอินทรีย์” มาจากห้างและซูเปอร์มาร์เก็ตหลายแห่ง ส่งวิเคราะห์หาสารเคมีกำจัดศัตรูพืชตกค้าง แบบ Multi Residue Pesticide Screen พบว่า ทั้งผักและผลไม้โดยรวมมีสารพิษตกค้างเกินกว่าค่ามาตรฐาน (MRL) หรือค่าปริมาณสารพิษตกค้างสูงสุด ที่อนุญาตให้พบได้ในอาหาร สูงถึง 56% ของตัวอย่างที่ไปเก็บมาสุ่มตรวจ 158 ตัวอย่าง เหตุความคาดหมาย ก็คือ แหล่งจำหน่ายที่พบสารพิษตกค้าง เกินค่ามาตรฐานมากที่สุด คือ ผักและผลไม้ที่วางขายตาม ห้างโมเดิร์นเทรดทั้งหลาย เพราะเจอสารพิษตกค้างมากที่สุดถึง 70.2% ส่วนที่วางขายตาม ตลาดค้าส่ง พบว่า มีสารพิษตกค้างเกินมาตรฐาน 54.2% แม้แต่ในผักบรรจุถุงราคาแพง ที่ระบุไว้ข้างถุงว่าเป็น “ผักอินทรีย์” หรือ “ออร์แกนิก” ก็ยังตรวจพบว่า มีสารเคมีตกค้างเกินกว่า 28% ส่วนพืชผักและผลไม้ที่มีเปอร์เซ็นต์การพบสารพิษตกค้างมากที่สุด ทั้งคู่บอกว่า อันดับแรก คือ พริกแดง พบมากถึง 85% ผักคะน้า 75% ถั่วฝักยาว และ ใบกะเพรา พบอย่างละ 67% มะเขือเปราะ 30% ในผลไม้ให้ระวัง ส้มสายน้ำผึ้ง เพราะพบมีสารพิษตกค้างมากที่สุดถึง 100% รองลงมาคือ ฝรั่ง 94% แก้วมังกร พบ 80% มะละกอ 60% และ มะม่วง พบมีสารพิษตกค้าง 44% เป็นต้น

ภาวินีบอกว่า โดยเฉพาะในมะเขือเปราะ นอกจากจะมีสารเคมีกำจัดศัตรูพืชตกค้างอยู่ถึง 15 ชนิด โดย 12 ชนิดเป็นสารประเภทดูดซึม ที่พบตกค้างสูงกว่าค่ามาตรฐานความปลอดภัย MRLs ถึง 85% ของตัวอย่างที่นำมาสุ่มตรวจ ยังตรวจพบว่า มีสารพิษต้องห้ามอย่าง Carbofuran อีกด้วย ขณะที่ ฝรั่ง ตรวจพบสารเคมีกำจัดศัตรูพืช 9 ชนิด โดย 6 ใน 9 เป็นสารเคมีประเภทดูดซึม ซึ่งมีการตกค้างสูงกว่าค่ามาตรฐาน MRLs ถึง 94% ของตัวอย่างที่สุ่มตรวจ แถมยังตรวจพบว่า มีการใช้สารพิษต้องห้าม จำพวก Methomyl

ทั้ง ปรกชล และ ภาวินี บอกว่า แม้จะมีหลายหน่วยงานเข้ามาตรวจสอบควบคุมคุณภาพของผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารเคมีตกค้าง แต่ก็ยังเป็นในลักษณะของ การแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ซึ่งไม่อาจจะแก้ไขปัญหามากนัก มาตรการที่จะแก้ไขควรเป็นการแก้ที่ต้นเหตุ และควรเป็นการร่วมมือกันแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและองค์กรต่างๆ เช่น ร่วมกันสร้างความตระหนักให้กับผู้บริโภคและผู้ผลิต ด้วยการเผยแพร่ความรู้และอันตรายจากสารเคมีที่ใช้ในการเกษตร ให้ทราบทั่วกันอย่างจริงจังและกว้างขวาง ใช้มาตรการตอบโต้ประเทศคู่ค้าที่ปฏิเสธการซื้อผลผลิตทางการเกษตรของประเทศไทย โดยอ้างการตกค้างของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเกินมาตรฐาน เพื่อเป็นข้อกีดกัน ด้วยการยกเลิกสารเคมีที่ประเทศนั้นส่งเข้ามาขายในไทย หรือยกเลิกนำเข้าสารเคมีบางชนิดที่เป็นปัญหาในการส่งออกผลผลิตทางการเกษตรของไทย รวมทั้งห้ามมิให้ส่งเสริมการขายด้วยการจัดชิงโชคลุ้นรางวัลต่างๆ สำหรับลูกค้าที่มียอดการใช้สารเคมีในปริมาณที่สูงสุด หรือถึงตามเป้าที่ตั้งไว้ ห้ามจัดเลี้ยง หรือใช้กุศโลบายอื่นๆ ในการส่งเสริมการขาย เป็นต้น ทั้งปรกชลและภาวินี เชื่อมั่นว่า เมื่อทุกฝ่ายร่วมมือร่วมใจกันอย่างเข้มแข็ง คนไทยก็จะได้รับบริโภคทั้งผักและผลไม้อย่างปลอดภัยยิ่งขึ้น

คอมลัมน์ หน้ามองฟ้า เท้าหยั่งดิน : จักรกลการเกษตร 4.0

มีโอกาสนี้ไปเยี่ยมชมงานประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการเกษตรแบบแม่นยำสูง และทิศทางของอุตสาหกรรม เครื่องจักรกลการเกษตร ไทยแลนด์ 4.0 จัดโดยสถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ณ สถานีวิจัยลำตะคอง จ.นครราชสีมา เมื่อวันก่อน ภาพรวมคงไม่ต่างจากที่หลายคนคิด หากเราจะลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ก้าวขึ้นสู่ครัวโลกได้จริงอย่างที่หมายมั่นไว้ให้ได้ เราก็ต้องพึ่งพิงนวัตกรรมเทคโนโลยี ก้าวตามให้ทันโลก งานนี้มีอะไรน่าสนใจหลายอย่าง โดยเฉพาะการเปิดตัว 3 นวัตกรรมใหม่ ขับเคลื่อนเกษตรกรรมสู่สมาร์ทฟาร์มเมอร์ของบริษัทยันมาร์ ผู้นำด้านเทคโนโลยีการเกษตรจากญี่ปุ่น

นวัตกรรมแรก สมาร์ทแอสซิส หรือ SA-R ลิขสิทธิ์เฉพาะของยันมาร์ ติดตั้งมาพร้อมกับรถแทรกเตอร์รุ่นใหม่ นำเทคโนโลยีการสื่อสารและระบบข้อมูลมาประยุกต์ ช่วยในการบริหารจัดการฟาร์ม เก็บข้อมูลสภาพแวดล้อม แล้วนำมาปรับ วิเคราะห์ จนเกษตรกรสามารถวางแผนการผลิต เลือกพื้นที่ผลิตให้เหมาะกับสภาพแวดล้อม พื้นที่ ภูมิอากาศ วางแผนเก็บเกี่ยวผลผลิต ที่สำคัญสามารถคิด คำนวณ วิเคราะห์ และบันทึกการทำงานของเครื่องจักร แล้วแจ้งเตือนผ่านมายังสมาร์ตโฟนของเจ้าของรถ นั่นหมายความว่าไม่ว่าเราจะอยู่ที่ไหน ก็รู้ได้ว่าคณงานนำรถไปใช้ที่ไหน อู้งานไปนอกพื้นที่หรือไม่ ใช้งานมานานหรือไม่ อุปกรณ์อะไหล่ใดขัดข้อง โอเวอร์ฮีตเกินไป ตัวไหนต้องเปลี่ยนต้องซ่อม เมื่อการเกษตรแม่นยำขึ้น ก็ช่วยลดต้นทุนเรื่องเวลา เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ประสิทธิภาพ กำไรก็เพิ่ม

รีโมต เซนซิ่ง หรือการสำรวจข้อมูลระยะไกลจากโดรน...เทคโนโลยีช่วยด้านการวัดและวิเคราะห์ ข้อมูลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาพถ่ายทางอากาศ ดัชนีพืชพรรณ จำนวนต้น แสดงข้อมูลสภาพการเพาะปลูก ตรวจวิเคราะห์ค่าต่าง ๆ ในดิน เพื่อให้พืชได้รับธาตุอาหารหลักและรองตรงกับความต้องการของพืชแต่ละประเภทและดิน รวมถึงวัดปริมาณพืชผล

และไฮไลต์คือ โรบอทแทรกเตอร์ นวัตกรรมรถแทรกเตอร์ไร้คนขับ ทำงานอัตโนมัติตามเส้นทางที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ค้นหาตำแหน่งโดยใช้ดาวเทียม ควบคุมโดยแท็บเล็ต คาดว่าจะวางตลาดในญี่ปุ่นต้นปีหน้า ฟรุ้งนี้ไปดูกันเจ้าโรบอทแทรกเตอร์นี้สำคัญยังไง เกิดขึ้นได้อย่างไร

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ แนวหน้า
ฉบับวันอังคารที่ 26 กันยายน พ.ศ.2560

คอลัมน์รักษ์เกษตร : ปัญหาและข้อจำกัดการทำเกษตรอินทรีย์

คำถาม ช่วยอธิบายในเรื่องการทำเกษตรแบบอินทรีย์มีปัญหาอุปสรรคใดบ้างครับ

องอาจ หนคราญ,อ.เมือง จ.สุรินทร์

คำตอบ การพัฒนาแบบเกษตรอินทรีย์ของไทย ส่วนใหญ่ยังนับว่าอยู่ในระยะเริ่มต้น เป็นการผลิตแบบง่ายๆ ไม่ได้ใช้เทคโนโลยีที่ซับซ้อนอะไรมากนัก แต่เน้นการทำเกษตร โดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน ทำการผลิตสินค้าที่จำเป็นพื้นฐานในการบริโภคเท่านั้น เช่น ข้าว ผัก ผลไม้ ส่วนการแปรรูปผลิตภัณฑ์มีเพียงเล็กน้อย เนื่องจากมีผลผลิตน้อยและไม่สม่ำเสมอ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น พอสรุปได้ดังนี้

ปัญหาด้านผู้บริโภค กลุ่มผู้บริโภคผลิตภัณฑ์อินทรีย์ที่ซื้อจากแหล่งจำหน่ายต่างๆ จะเป็นผู้ที่มีรายได้ค่อนข้างสูง และเน้นการบริโภคเพื่อสุขภาพ ในขณะที่ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์อินทรีย์ยังมีจำนวนน้อย ทำให้ผู้ผลิตสามารถกำหนดราคาขายในตลาดได้ ราคาผลผลิตอินทรีย์จึงมีแนวโน้มสูงกว่าผลผลิตเกษตรทั่วไป

ปัญหาด้านการผลิต ความไม่เพียงพอของแหล่งน้ำที่จะใช้ได้ตลอดทั้งปี ทำให้ต้องมีการจัดหาแหล่งน้ำเพิ่มขึ้น อีกทั้งยังมีปัญหาจากภัยธรรมชาติ การขาดแคลนแหล่งสินเชื่อ การขาดการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างจริงจัง และการขาดความรู้ของเกษตรกร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านโรคพืชและแมลง

ปัญหาด้านการตลาด ยังขาดบุคลากรที่มีความสามารถในการจัดการด้านการตลาดให้มีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น ปัญหาเรื่องห้องเย็น สำหรับเก็บรักษาและรวบรวมผักเพื่อจำหน่าย ปัญหาด้านการขนส่ง ที่จะต้องขนส่งด้วยรถห้องเย็น เนื่องจากพื้นที่ปลูกผักอินทรีย์ส่วนใหญ่จะอยู่ห่างไกลจากชุมชน

ปัญหาการประชาสัมพันธ์ยังไม่เข้าถึงผู้บริโภค ต้องทำให้ผู้บริโภคเข้าใจถึงข้อดีของผักอินทรีย์ ที่แตกต่างจากผักทั่วไปที่ผลิตโดยใช้สารเคมีเป็นปัจจัยการผลิต ซึ่งเป็นผักมีสารตกค้างที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค รวมทั้งต้นทุนการผลิตที่สูงกว่าการผลิตแบบใช้สารเคมีเป็นปัจจัยการผลิต โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบฟาร์ม และผลผลิตที่จะได้ผลเฉลี่ยต่ำกว่าของผักทั่วไป และอีกทั้งยังต้องการการดูแลสูง ทำให้ค่าจ้างแรงงานในการทำผลิตก็จะสูงไปด้วย

ปัญหาการขาดการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อินทรีย์ ในขณะนี้หน่วยงานของราชการที่ให้การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ ยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นวางรากฐานการรับรองมาตรฐาน จึงยังมีข้อจำกัดในการทำให้สินค้าเกษตรอินทรีย์ ยังไม่เป็นที่เชื่อถือของผู้บริโภคอย่างกว้างขวางมากนัก

ปัญหาเกษตรกร ยังไม่มีความรู้เพียงพอในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ ซึ่งทางกรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร ได้มีการส่งเจ้าหน้าที่ออกไปให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษากับเกษตรกร ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้มีการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น

ปัญหาผลผลิตยังไม่มีตลาดหลากหลาย ยังมีการปลูกพืชอินทรีย์เพียงไม่กี่ชนิด ไม่มีความหลากหลายให้ผู้บริโภคได้เลือกรับประทานมากนัก ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งให้การส่งเสริมและ

คำปรึกษา โดยเฉพาะในเรื่องตลาดรองรับสินค้า เพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นใจทั้งในด้านการผลิตและการตลาด

ปัญหาราคาสินค้า ผลผลิตเกษตรกรอินทรีย์มีราคาอยู่ในเกณฑ์สูง เมื่อเปรียบเทียบแล้วราคาสินค้าเกษตรกรอินทรีย์แพงกว่าสินค้าเกษตรทั่วไป ทำให้ตลาดจำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้สูง สาเหตุที่สินค้าเกษตรกรอินทรีย์มีราคาสูงคือ การผลิตยังไม่มาก และแหล่งผลิตอยู่กระจัดกระจาย สินค้าเกษตรกรอินทรีย์มีโอกาสถูกศัตรูพืชสร้าง และต้องใช้แรงงานในการดูแล และเอาใจใส่มากขึ้น

ปัญหาการเกิดความเสียหาย ผลผลิตเกษตรกรอินทรีย์เกิดความเสียหายได้ง่าย และน้ำหนักของสินค้าเกษตรกรอินทรีย์จะเบากว่าสินค้าเกษตรทั่วไป ทำให้เมื่อคำนวณต้นทุนการผลิต และการขนส่งแล้วจะสูงกว่าสินค้าเกษตรทั่วไป

ปัญหาในการทำเกษตรกรอินทรีย์ ผลผลิตจะออกตามฤดูกาล ไม่ออกทั้งปี เพราะเกษตรกรอินทรีย์เป็นการทำการเกษตรที่พึ่งพาอาศัยธรรมชาติมากกว่าการฝืนธรรมชาติ

ในการพัฒนาไปสู่การผลิตสินค้าเกษตรกรอินทรีย์นั้น ยังต้องใช้เวลา และขั้นตอนการพัฒนาอีกสักระยะหนึ่ง ยังต้องมีการแก้ปัญหาและอุปสรรคให้หมดไป จึงจะทำให้สามารถก้าวไปสู่การเป็นผู้นำในการผลิต และการส่งออกสินค้าเกษตรกรอินทรีย์ของโลกได้

นาย รัตวิ